

Til Teknik – og Miljøudvalget

26-05-2011

Fra Center for Bydesign

Sagsnr.
2011-35007

Miljøvurdering af støtte til bygningsfornyelse til ti ejendomme i Sundholmskvarteret

Dokumentnr.
2011-182255

Indstillingen med en række byfornyelsesprojekter er ikke omfattet af strategisk miljøvurdering i henhold til lov om planer og programmer eller VVM - redegørelser (statslig regulering), men er omfattet af Teknik - og Miljøforvaltningens positivliste over sager, der skal miljøvurderes.

Miljørigtig projektering

Københavns Kommune stiller i forbindelse med byfornyelsesprojekter en række krav til projekterne, herunder krav om tiltag, der reducerer de negative miljømæssige konsekvenser og sikrer langtidsholdbare løsninger. I forlængelse af visionen for områdefornyelsen i Sundholmskvarteret er der særlig fokus på at optimere projekterne miljømæssigt, specielt energi og CO₂. Projekterne skal ses som en del af Københavns Kommunes fremadrettede klimastrategi.

Byggepladsen

I perioden hvor renovering og ombygningsarbejderne pågår, vil der være en række negative miljøpåvirkninger, fx gener som følge af støj, vibrationer, luftforurening og lugt fra byggepladsen ved gennemførelse af arbejderne. Byggepladsen føres efter anvendelse tilbage i sin oprindelige eller forbedret tilstand.

Energi og CO₂

I alle byfornyelsesprojekter er særlig fokus på lovændringens nye muligheder for at støtte energitiltag med henblik på fremover at stille relevante energikrav til andre projekter set i sammenhæng med de arkitektoniske og bygningsbevaringsmæssige hensyn, som fortsat også er et mål for byfornyelsen. Alle indstillede projekter har energioptimerende forslag med afsæt i en energimærkningsrapport.

Det drejer sig primært om efterisolering, både udvendig og indvendig for forskellige projekter, forbedring/udskiftning af vinduer og døre, tætning af klimaskærmen, kontrolleret ventilation og optimering af installationer. For enkelte projekter, eksempelvis Brigadevej 28-28A undersøges mulighederne for at etablere vedvarende energiproduktion i form af integrerede solceller.

En beregning af besparelsespotentialen på grundlag af energimærkningerne viser, at tiltagene har et årligt besparelsespotential på 60 tons CO₂ for fjernvarmeforbruget samt 10 tons CO₂ for elforbruget. Hertil kommer CO₂-reduktionen som følge af etableringen af solcelleanlæg samt besparelsen som følge af

Byfornyelse

Njalsgade 13, 5
Postboks 447
2300 København S

Telefon
3366 5213

Telefax
3366 7020

E-mail
zg5j@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009495044

www.kk.dk

samarbejdet med Københavns Energi (KE). KE vil afdække optimeringsmuligheder i varmesystemet i de enkelte ejendomme. Det er tiltag som erfaringsmæssigt ikke indgår i energimærkningerne, og som tegner sig for ca. 20% af bygningens samlede CO₂-udledning.

Herudover vil samarbejdet med KE betyde, at energiforbruget i de byfornyede ejendomme vil blive fulgt og afrapporteret, så der opnås erfaring med den reelle energibesparelse som følge af renoveringen. I Brigadevej 28-28A vil der yderligere være fokus på adfærd, forbrug og indretning i forhold til udnyttelse af dagslys og passiv solvarme, som også påvirker indeklimaet væsentligt.

Materialer og kemikalier

Der stilles krav om anvendelsen af miljøvenlige materialer, genanvendelse af materialer og brug af lokale materialer i muligt omfang. Eksempelvis istandsættes eksisterende vinduer, hvis det vurderes hensigtsmæssigt af bevaringsmæssige og ressourcemæssige grunde. Ligeledes er sunde og miljøvenlige materialer relevante i forhold til et godt og sundt indeklima.

Vand og afløb

Der etableres ikke wc eller bad i projekterne.

Der etableres lokal afledning af regnvand (LAR), så regnvandet enten opsamles (forsinkes), bruges, nedsives, fordampes eller udledes, der hvor det falder. LAR er et bæredygtigt og biodiversitativt alternativ til almindelig kloakafledning, der imødekommer klimaforandringer, opererer løsningsorienteret på lokalt plan og er fremsynet for byens helhed og udviklingsmuligheder i form af grønne tage, begrønning og regnvandsopsamling. For Brigadevej 28 vil der ske opsamling af regnvand til fælles vaskeri. Yderligere arbejdes der med grønne vægge for både Brigadevej 28-28A og Kurlandsgade 3-3A og 5.

Byens rum, liv og natur

Byfornyelsesprojekter er med til at synliggøre kommunens indsats og strategi og eksemplificerer løsninger i bybilledet. Dette er Brigadevej 28-28A et positivt eksempel på, da projektet vil gennemgå en større visuel transformation både bygningsmæssigt og i forhold til arealet omkring bebyggelsen i form af grønne vægge, solceller og integration af udenomsarealer med det omkringliggende. Projekterne for Sundholmskvarteret indgår i et samlet områdeløft, der sætter fokus på netop bybilledet.

Støj

I områder hvor støjbelastningen overstiger grænseværdierne, arbejdes der med løsninger, der skal sikre, at det indendørs støjniveau overholder støjkravene. Dette er relevant for to projekter på Amagerbrogade og et projekt på Tingvej, hvor vinduerne vil blive lydisoleret.